

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE cu privire la cererea de accelerare

a cauzei de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Canja Eduard împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SRL Air Moldova, privind contestarea actelor administrative și obligarea stabilirii și achitării pensiei,

(Dosarul nr. 3ra-870/25

NR. PIGD 2-23002108-01-3ra-23122025)

Termenele de judecare a cauzelor civile. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei. Examinarea cererii privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei.

03 iulie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea depusă de Canja Eduard, reprezentat de avocatul Mihail Durnescu cu privire la accelerarea procedurii de judecare a cauzei,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Gheorghe Stratulat *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 5 ianuarie 2023 Eduard Canja s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SRL Air Moldova, solicitând:

- 1) -admiterea integrală a cererii cu repunerea în termen;
- 2) -anularea/revocarea scrisorii/răspunsului nr. 2299/22 din 6 decembrie 2022 prin care nu s-au satisfăcut cerințele reclamantului;
- 3) -anularea/revocarea deciziei privind refuzul la stabilirea pensiei nr.1461/93/2022/42169 din 19 octombrie 2022;
- 4) -obligarea pârâtei privind: reluarea examinării cererii pentru achitarea pensiei; a lua în calcul toate veniturile, stagiul care au fost obținute de Canja Eduard conform actelor normative;
- 5) -a obliga pârâta să efectueze calcularea pensiei lunare, pe întreaga perioadă din anul 1984, cu transferarea sumelor cuvenite lui Canja Eduard;
- 6) -rectificarea la categoria pensiei asigurate conform contribuțiilor și statutului avut la data contribuției;
- 7) -sanționarea pârâtei în privința răspunsului contrar legii.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 1 decembrie 2023 s-a declarat inadmisibilă acțiunea intentată de Eduard Canja împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani cu participarea terțului SRL Air Moldova privind contestarea actelor administrative și obligarea stabilirii și achitării pensiei, în partea ce ține de pretențiile formulate împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani și pretenției nr. 5 din acțiune.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 1 decembrie 2023, crectată prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 februarie 2024 , s-a admis parțial acțiunea depusă de Eduard Canja.

S-a anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 93/2022/42169 din 19 octombrie 2022 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 2299/22 din 6 decembrie 2022 emis pe marginea cererii prealabile, ca ilegale.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil prin care să stabilească și să-i achite pensie, începând cu 24 august 2022, lui Eduard Canja, cu includerea în ea a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei a perioadei de activitate 01.09.1997-31.08.2014 .

În rest pretențiile din cererea de chemare în judecată s-au respins ca neîntemeiate.

3. Prin decizia din 08 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale s-a respins. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 01 decembrie 2023 și încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 februarie 2024 .

4. La 25 noiembrie 2025 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 08 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei cu pronunțarea unei noi decizii.

5. La 25 iunie 2026 Canja Eduard, reprezentat de avocatul Mihail Durnescu a depus cerere privind accelerarea examinării cauzei.

6. În motivarea cererii a indicat cu referire la miza litigiului pentru reclamant, fiind una maximă – supraviețuirea biologică și demnitatea umană a unui pensionar lipsit de venituri. A susținut că acest venit este unica sursă de existență. Cu referire la stresul existențial sever a invocat că a fost forțat să trăiască de pe o zi la alta, fără certitudinea că își poate asigura hrana de bază, hrana necesară și plata serviciilor comunale. Stresul generat de cele peste 10 ședințe de judecată i-au generat agravarea stării de sănătate, care se deteriorează în lipsa fondurilor pentru îngrijire medicală.

7. Consideră acțiunea că se încadrează în categoria juridică specială de litigii prevăzute de art. 192 alin. (2) CPC.

8. Susține că lipsa unui răspuns de admisibilitate de la CSJ reprezintă o încălcare directă a obligației de asigurare a termenului rezonabil de examinare prevăzut de art. 192 alin. (1) CPC.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 195 din Codul administrativ prevede că:

„Procedura contenciosului administrativ se desfășoară conform prevederilor codului enunțat, suplimentar aplicându-se corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

10. Art. 4 din Codul de procedură civilă:

„Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sînt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.”

11. Art. 192 alin. (1), (1¹), (1²), (2) din Codului de procedură civilă

„Cauzele civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță.

În situația în care, la judecarea unei cauze concrete, există pericolul de încălcare a termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa instanței care examinează cauza în fond o cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei. Examinarea cererii se face în absența părților, în termen de 5 zile lucrătoare, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decât cel care examinează cauza.

Instanța decide asupra cererii de la alin.(1¹) printr-o încheiere motivată, prin care fie obligă instanța care judecă cauza în fond să întreprindă un act procesual, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie respinge cererea. Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Cauzele privind încasarea pensiei de întreținere, apărarea drepturilor și intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, a hotărîrilor, acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale și funcționarilor publici se judecă de urgență și în mod prioritar.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

12. Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, statul, prin intermediul instanțelor judecătorești, are o obligație pozitivă de a organiza sistemul judiciar astfel încât orice cauză civilă să fie examinată într-un termen rezonabil, în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Această obligație este consacrată și în dreptul intern, inclusiv prin dispozițiile art. 4 și art. 192 din Codul de procedură civilă.

13. Din perspectiva standardelor stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, examinarea unei cauze în recurs într-un termen mai mic de 12 luni, în lipsa unor circumstanțe excepționale care să impună o urgență sporită, nu este, de regulă, de natură să ridice probleme sub aspectul respectării termenului rezonabil prevăzut de art. 6 din Convenție.

14. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că prezenta cauză a parvenit în adresa Curții Supreme de Justiție la data de 22 decembrie 2025, fapt confirmat prin ștampila instituției, aplicată pe coperta dosarului. La 23 decembrie 2025 cauza a fost repartizată în mod automat-aleatoriu judecătorului-raportor, Diana Stănilă, ședința de judecată pentru examinarea admisibilității recursului nefiind stabilită.

15. Completul constată că durata examinării recursului este îndelungată, însă această durată este determinată de împrejurări în mare parte neimputabile instanței cum ar fi, demisia judecătorilor Curții Supreme de Justiție și de numărul mare de funcții vacante de judecător al Curții.

17. Numărul mare de cauze pendinte este un alt factor. Pe rolul Curții Supreme de Justiție în prezent se află peste 7000 de dosare, dintre care peste 4000 sunt cauze civile și de contencios administrativ. Unele din acestea au fost depuse încă în anul 2022.

17. Totodată, judecătorul Diana Stănilă are în procedură peste 1200 de recursuri. Pe lângă aceasta, judecătorul face parte din completele speciale care examinează contestațiile în temeiul legilor nr. 26/2022, nr. 65/2023 și nr. 252/2023 privind evaluarea externă a justiției. De asemenea, judecătorul Diana Stănilă examinează în primă instanță contestațiile depuse împotriva Consiliului Superior al Magistraturii și Consiliului Superior al Procurorilor. Aceste necesită un timp mai mare pentru examinate și urmează a fi soluționate în cel mai scurt timp.

18. Având în vedere situația descrisă mai sus, ținând cont de provocările cu care se confruntă Curtea Supremă de Justiție, inclusiv sarcina sporită de lucru per judecător, Completul de judecată nu poate stabili un termen mai restrâns după cum solicită intimatul pentru examinarea cauzei în ordine de recurs.

19. Mai mult, admiterea cererii de accelerare ar implica amânarea suplimentară a examinării altor recursuri și ar putea duce la o tratare diferențiată nejustificată a acestora, doar pentru faptul că în acele cauze nu au fost depuse cereri de accelerare.

20. Din aceste considerente și în temeiul art. 192 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea depusă de Canja Eduard, reprezentat de avocatul Mihail Durnescu cu privire la accelerarea procedurii de judecare a cauzei în ordine de recurs, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Canja Eduard împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț SRL Air Moldova, privind contestarea actelor administrative și obligarea stabilirii și achitării pensiei.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procociuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat